

POUTNÍCI ČESKÉHO STŘEDOHOŘÍ

číslo 2

duben - červen 2011

Chladně ovívá větřík temeno strmé, černobarvé hory, opírá se o mocné věže a mezi starými zdmi chmurnou si píseň pohvizduje. Pusto zde a ticho, kde ve výši na vzdušném cimbuří chvílemi jen vrána neb kavka zakřičí a dole plachá ještěrka mezi kamením a rumem, z kterého bodlák a hořký lupen roste, zašelestí.

F. A. Borovský, B. Bernau: Čechy. Díl VII. Středohoří (Klapý), 1892

SEDLO A HOŘIDLA

Prvního dubna 2011 nebo-li na apríl jsme se vydaly s kamarádkou a její psí společníci na výlet. Nejprve to měla být cesta za bledulemi, den však sliboval pěknou viditelnost, tak jsme se rozhodly pro změnu. Půjde se na Sedlo, ovšem jaký to rozdíl proti lužním lesům.

Sedlo, solitérní hora, se dvěma výraznými vrcholy, jejíž výška 726 metrů je ve Středohoří úctyhodná. Z dále, pokud povolíme uzdu fantazii, opravdu může připomínat koňské sedlo. Je to dominantní, nejvyšší hora Verneického středohoří.

Cesta na vrchol je zprvu mírná, nenápadná, od Lovečkovic nejdříve po žluté, pak po zelené značce, ale velice brzy nastává ostrý výstup, stále skoro přímo nahoru, zdá se mi nekonečný. Skalnatý hřeben Sedla je úžasný, bizarní skalní věže, špičaté, vysoké, místy se prochází po úzké římsce. Z popisů na tabulích lze vyčíst, že na Sedle je výskyt vzácné květeny, v tento den jsme toho moc nenašly, asi ještě nebyla vhodná doba. Skalní suky, terasy, hranoly, mohutné věkovité buky, těžko se rozhodnout co dříve fotit. Výhledy nezklamaly, opravdu se lze dívat na všechny světové strany. Zapišeme se do vrcholové knihy, třetí v pořadí, posváčíme a musí se zpět.

Při prudké cestě dolů, opět po zelené značce, se nejde zastavovat, později u lesních tůněk objevíme velké množství devětsilu bílého a u silnice fi alový devětsil lékařský. Zahlédneme i malou žabku, je příliš rychlá a zmizí.

A na závěr výletu ještě krásná rozhledna Na Hořidlech, elegantní, ocelová stavba, dobře zapadne do krajiny, neruší. 67 schodů není až tak moc, doporučuji vystoupit a rozhlédnout se kolem.

Cestou od rozhledny přes rozlehlé pole se kocháme tím krásným koutem, je naprosté ticho, teplo, ptáci prozpěvují, tmkové keře, jen, jen rozkvést. Odjet se ani nechce, díváme se směrem na Ronov, špičatý vrch, někdo se o něm vyjádřil, že je to "chudý příbuzný", na Vlhošť a další panoráma, to jsme však už jinde. Nevím, ale toto místo nám přineslo zvláštní pocit naprosté svobody a radosti, povinnosti se jaksí vytratily. Byl to krásný výlet, na který se nezapomene.

Roznětinská Květa

KAMENNÁ SLUNCE

Kamenná slunce se nacházejí ve svahu nenápadného kopečku, asi 1 km vzdáleného od obce Hnojnice v lounské části Českého středohoří. Kdysi tu býval malý lom v jehož stěně, tvořené jílovitou horninou - naoranžovělým slínovcem, najdeme útvary, připomínající sluníčka vyrytá do kamene. Tato sluníčka jsou výsledkem sopečné činnosti v období třetihor, při níž došlo k vytvoření tzv. maarů, kdy se prudkým výbuchem (bez následného výlevu lávy) vytvořila v hornině hrdla v podobě trychtýřů, která se postupně zaplňovala žhavým sopečným prachem smíseným s drobnými úlomky slínovce. Tyto úlomky měly mnohem nižší teplotu a ochlazovaly stěny hrdla. Tím došlo ke smršťování kamene a jeho paprscitému rozpraskání. K prudkým explozím tohoto typu dochází při kontaktu magmatu se spodní vodou, jehož následkem je prudké uvolnění páry a plynů, které pak pod velkým tlakem vyřáží na povrch, přičemž rozmetají horninu, kudy si razí cestu. Tento geologický jev je u nás ojedinělý, v Evropě se s ním setkáme v německém pohoří Eifel.

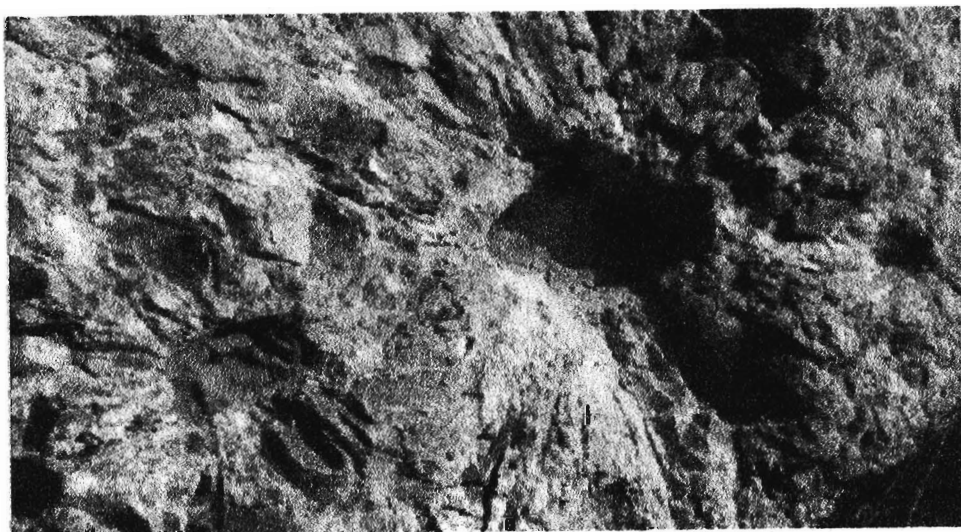
Kamenná slunce jsou zákonem chráněná, v roce 1953 byla vyhlášena přírodní rezervací. Bohužel někteří neukáznění turisté poškozují kamenná slunce vyrýváním jejich jader.

Okolí kamenných sluncí je pozoruhodné i po stránce botanické. Setkáme se tu s pestrá teplomilnou květenou, roste zde například len rakouský s modrými květy, kozinec bezlodyžný, silenka paušnice a rýt žlutý.

Zajímavá je i fauna, žije zde kobylka, z brouků střevlík a drabčík. V okolních křovinách pravidelně hnízdí slavík obecný.

Kamenná slunce - místo, kde se psala jedna z mnohých kapitol dějin Země určitě stojí za návštěvu.

Jana Haasová

Věra Bartošková

STŘEDOHOŘÍ

Houpám se
po vlnách kopců
Českého středohoří
s vyplouvajícími a opět mizejícími
stožáry bárek vesnických
kostelíků

středobod

hrad Házmburk
s utajenými vulkanickými
odlesky tisíce
padajících a zkamenělých
sluncí

Jana Haasová

OTAKÁRCI

Když sluneční žár
zasáhne krajinu homolí,
něžně zelených
a žhavé paprsky
se dotknou
tmavého kamene,
pak přiletí
pozdrav
odněkud z jihu,
tajemný prelud,
žlutá krajka,
černé proužky,
červená, modrá řeka
ostruhy na
křídlech

Rychlý a třepotavý let
chvějivý horký vzduch,
na vrcholu
čedičové hory.
A přilétají další,
jejich je svatební let
barev divoký rej
doprovází
pěnice slavíková
A moje srdce
si vzali k sobě...